

فصل ۱۳ جانوران بی مهره

دو گروه اصلی جانوران نام ببرید؟

سلسله جانوران را در دو گروه اصلی بی مهره ها و مهره داران، دده بندی می کنند.

بیشتر بی مهره ها اسکلت خارجی دارند و ستون مهره ندارند.

مهره داران ستون مهره و اسکلت داخلی دارند.

نکته: اکثر جانوران، بی مهره اند و از گروه های متنوعی تشکیل شده اند.

بی مهره ها به چند گروه طبقه بندی می شوند به ترتیب نام ببرید؟

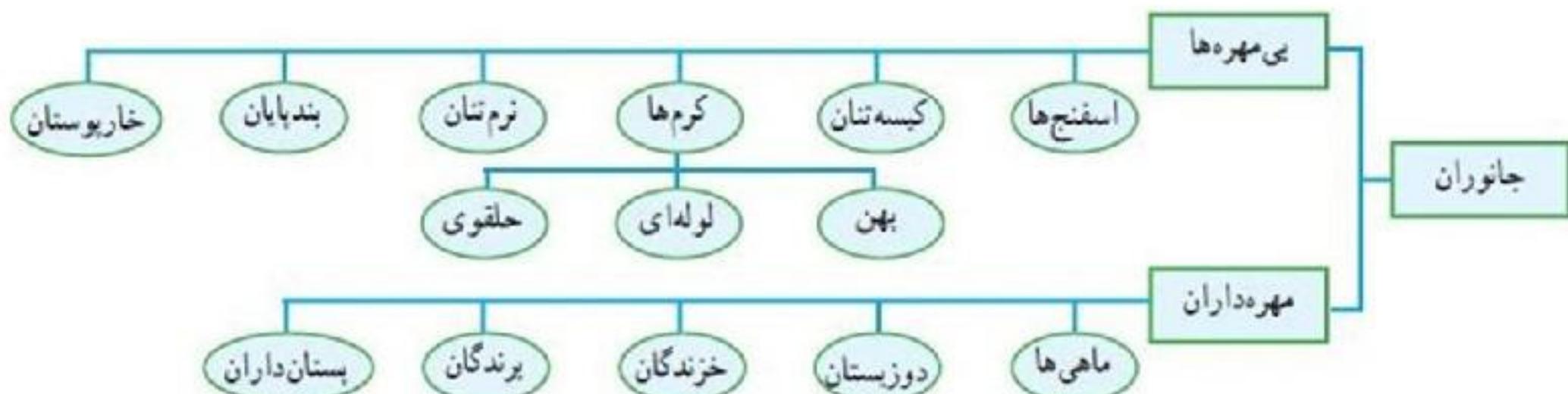
۱- اسفنج ها ۲- کیسه تنان ۳- گرم ها ۴- نرم تنان ۵- بندپایان ۶- خارپستان

رمز برای مفظ کردن: اسکرین با فارپوست

مهره دارها به چند گروه طبقه بندی می شوند به ترتیب نام ببرید؟

۱- ماهی ها ۲- دو زیستان ۳- فرندگان ۴- پرندگان ۵- پستان داران

رمز برای مفظ کردن: ما دو فر پر از پستانه داریم

شکل ۱- طبقه بندی ساده جانوران

ویژگی اسفنج ها را بنویسید؟

- ۱- اسفنج ساده ترین جانور دریازی ۲- این جانور دریازی در جای خود ثابت است.
۳- در پیکراسفنج سورا فهای کوچکی وجود دارد که آب از آنها وارد می شود.

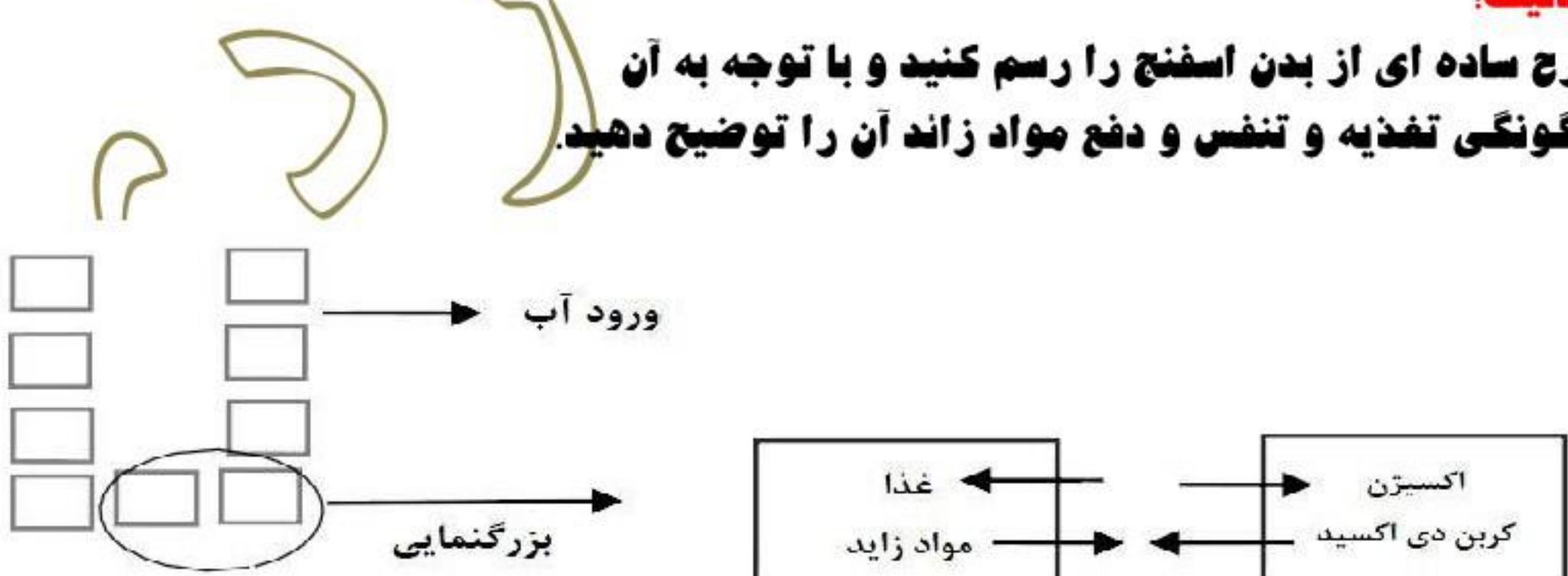
۴- در دیواره بدن آنها سلول های (شته داری) وجود دارد که مرکت آنها سبب حرکت آب در بدن اسفنج می شود

چرا اسفنج ها هیچ دستگاهی در بدن خود ندارند؟

زیرا جریان آب در اسفنج ها به تنفس و دفع مواد زائد نیز کمک می کند.

فعالیت:

طرح ساده ای از بدن اسفنج را رسم کنید و با توجه به آن چگونگی تغذیه و تنفس و دفع مواد زائد آن را توضیح دهید.

دو جانور کیسه تن نام ببرید؟

شقایق و عروس دریایی

شقایق دریایی جایه جا نمی شوند ولی عروس دریایی دارای مرکت است شناور است.

بزرگترین گروه کیسه تن چه نام دارد؟

مرجا نها هستند که اسکلتی آهکی دارند.

نکته:

از تجمع اسکلت آنها، اشکال مختلف مرجانی و در نهایت آبسنگ و جزایر مرجانی تشکیل می‌شود. جزایر فارک و کیش نمونه‌ای از این جزایر مرجانی هستند.

۱- پهن ۲- لوله ای ۳- حلقوی

سه گروه کرم‌های پهن را نام ببرید؟

۱- پلاناریا ۲- کرم برگی شکل (کپلک) ۳- نواری (کدو)

ویژگی کرم‌های پهن را بنویسید؟

۱- ساده‌ترین گروه کرم‌ها هستند

۲- بدنش پهن و دستگاه‌های عصبی و گوارش ساده ای دارند.

کرم‌های پهن مانند کیسه گفان تنها یک راه برای ورود دارند ولی خروج مواد از سطح بدن انجام می‌شود

۳- بیشتر کرم‌های پهن، انگل اند.

یک کرم پهن نام ببرید. و چه بیماری برای انسان ایجاد می‌کند؟ کرم کدوی گاو

نوزاد کرم کدو که در گوشت گاو آلوده، زندگی می‌کند، می‌تواند وارد بدن ما شود و در آنها بالغ و بزرگ شود؛

سالها در روده باقی بماند و ضمن مصرف غذای گوارش یافته ممکن است باعث انسداد روده شود.

سه نوع کرم‌های لوله ای را نام ببرید؟

۱- آسکاریس ۲- کرمک ۳- کرم قلب دار

هر سه انگل می‌باشند

نکته:

تفم کرم‌های لوله ای انگل بیشتر از طریق آب و سبزیجات آلوده، وارد بدن می‌شود و در دستگاه گوارش به

کرم بالغ، تبدیل می‌شود

دو نوع کرم‌های حلقوی نام ببرید؟

الف) کرم فاکی ب) زالو

ویژگی کرم‌های حلقوی را بنویسید؟

کرم‌های حلقوی بدنش حلقه، نرخ و ماهیچه ای دارند. پوست آنها باید همیشه مرطوب باشد و

مویرگ‌های فراوانی دارد. این وضعيت امکان جذب اکسیژن مورد نیاز را از طریق پوست فراهم می‌کند.

بدن کدام گروه از کرم‌های دستگاه‌های کامل تری دارند؟

کرم‌های های حلقوی

زیرا برخلاف کرم‌های قبلی (لوله ای و پهن) علاوه بر دستگاه گوارش و دستگاه‌های عصبی، گردش خون و دفع مواد زائد را هم دارند.

نکته: زالو، نمونه از کرم های ملقوی است که زندگی انگلی دارد و از خون جانوران دیگر، تغذیه میگند

نقش کرم های خاکی بنویسید؟

۱- نفوذ پذیری بیشتر آب و هوا داخل فاک ۲- افزایش حاصلفیزی فاک

۳- جابجا شدن فاک با بالاو پایین (فتنه کرم ها در فاک ۴- کاهش مصرف کودها

ویژگی نرم تنان را بنویسید؟

۱- بدنش زده و بدون هلقه دارند ۲- بیشتر آنها صدف دارند.

۳- بیشتر آنها در آب (دریا یا آب شیرین) و بعضی در خشکی (زندگی می کنند).

کاربرد نرم تنان در زندگی ما را بیان کنید؟

۱- از صدف آنها در تهیه ابزار های زینتی و دارویی، بهداشتی، تهیه نخ بفیه و تولید کلسیم قابل جذب استفاده می شود. ۲- استخراج مرغوارید از دون صدف دوکفه ای ها

نکته:

بعضی از نرم تنان مثل هلزون و لیسه، از آفات گیاهی به شمار می روند

بزرگترین گروه جانوران را در روی زمین چه نام دارد؟

بندپایان . در میان بند پایان حشرات از بقیه فراوان ترند.

ویژگی بند پایان را بنویسید؟

۱- بدن و اندام های حرکتی این جانوران از قطعات یا بند هایی تشکیل شده است

۲- دارای اسکلت خارجی و سفتی هستند که از اندام های داخلی حفاظت می کند.

دلیل پوست اندازی بند پایان را بنویسید؟

سفت بودن اسکلت خارجی، جلوی رشد جانور را می گیرد. به

همین دلیل، بسیاری از آنها پوست اندازی می کنند:

اسکلت قبلی را از خود جدا می کنند و یک اسکلت

بزرگتر و جدید برای خود می سازند.

بندپایان را به چند گروه طبقه بندی می کنند؟

۱- حشرات ۶ پا دارند مانند: ملخ، پروانه، زنبور، پشه و ...

۲- عنکبوتیان ۸ پا دارند مانند: عنکبوت، طیل، عقرب، گنه

۳- سفت پوستان ۱۰ پا دارند مانند: فرچنگ، میگو، فرماگی

۴- هزارپایان بیشتر از ۱۰ چهار پا دارند مانند: هزارپا، صدپا

بعضی از هزار پاها، گوشتخوار و بعضی گیاه خوارند.

چند مورد از آزار و ضرر های حشرات در زندگی را بنویسید؟

۱- از بین بدن محصولات کشاورزی توسط ملخ

- ۱۲- خورده شدن چوب و کاغذ توسط موریانه
- ۱۳- مزاحمت های مگس و پشه در هنگام استراحت
- ۱۴- انتشار عوامل بیماری زا توسط حشرات
چند مورد از اهمیت حشرات در زندگی را بیان کنید؟
- ۱- کمک به تولید بسیاری از میوه ها، سبزی ها و محصولات کشاورزی (با انجام گرده افسانی)
- ۲- تولید ابریشم، موه و عسل
- ۳- جانوران مثل ماهی های آب شیرین از حشرات و لارو آنها تغذیه می کنند.
- ۴- تخریب لاشه جانوران مردہ
- ۵- حشراتی مانند کفش دوزک با خوردن آفت ها به حفظ گیاهان کمک می کنند

ویژگی های خارپستان را نویسید؟

- ۱- دوران بدن آنها، دستگاه گردش آبی وجود دارد
(کار دستگاه های گردش خون، تنفس و دفع (ا انجام می دهد).
- ۲- همه خارپستان، دریا زی اند.
مانند: ستاره دریایی، توپیا و سگه شنی